

دین و زندگی دوازدهم

مشتری
منو—طه دوم (ریاضی، تجربی)

(نکات و خلاصه درس)

تمامی حقوق متعلق به مجتمع
آموزشی و پژوهشی ثمین می باشد

بخش اول. درس اول: هستی بخش

پیامبر اکرم ﷺ:

أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ إِدْمَانُ التَّفَكُّرِ فِي اللَّهِ وَ فِي قُدْرَتِهِ

برترین عبادت اندیشیدن مداوم درباره خدا و قدرت اوست.

نیازمندی جهان به خدا در پیدایش

هر کدام از ما بر اساس **فطرت** خویش خدا را می یابیم و درک می کنیم. اگر به خودمان و اشیای پیرامون نظر و اندیشه کنیم، همه را پدیده هایی می بینیم که وجودشان از خودشان نیست.

لذا برای به وجود آمدن، نیازمند پدید آورنده ایست که خودش پدیده نباشد.

مثال:

چیزهایی که ذاتاً شیرین نیستند برای شیرین شدن نیازمند ماده شیرین کننده هستند.

ما و همه پدیده های جهان برای به وجود آمدن:

نیازمند یک وجود برتر و عالی به نام خدا هستیم.

{رابطه خدا و موجود شدن موجودات، به رابطه ساعت و موتور ساعت شباهت دارد.}

پرسش:

چرا موجودات این جهان باید به آفریننده نیاز داشته باشند اما خود آفریننده به خالق نیاز

نداشته باشد؟

«هرموجودی» به آفریننده نیاز ندارد.

اگر کسی این را بگوید، باید نتیجه بگیرد که خدا هم به آفریننده نیازمند است.

تسلسل علت‌ها:

یعنی اینکه سلسله علت و معلول تا بی‌نهایت ادامه یابد و به علتی نخستین ختم نشود که از نظر عقلی محال است.

همان‌طور که ذهن نمی‌پذیرد یک پدیده بدون پدیدآورنده باشد، بالعکس هم نمی‌پذیرد که موجودی که ذاتاً موجود است نیازی به پدیدآورنده داشته باشد.

نیازمندی جهان به خدا در بقا

رابطه خدا با جهان تا حدودی شبیه رابطه جریان برق و مولد برق است. همین که مولد قطع شود، جریان برق هم قطع می‌شود و رابطه خدا با جهان به رابطه بنا با بنای ساخته‌شده شبیه نیست زیرا سازه پس از ساخته شدن از بنا بی‌نیاز می‌شود اما موجودات بعد از موجود شدن، به طور مداوم به خداوند نیازمندند.

آگاهی، سرچشمه بندگی

هرچه معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خدا بیشتر شود نیاز به او را بیشتر احساس می‌کند و ناتوانی و بندگی خود را بیشتر ابراز می‌کند.

افزایش خودشناسی ← درک بیشتر فقر و نیاز ← افزایش بندگی

پیامبر اکرم ﷺ:

اللَّهُمَّ لَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ أَبَدًا

خدایا هیچ‌گاه مرا چشم به هم زدنی به خودم وا مگذار.

نور هستی

...الله نور السماوات والارض...

"خداوند نور هستی است یعنی همه موجودات وجود خود را از او می‌گیرند.

در واقع هر موجود در حد خودش تجلی‌بخش خداوند و حکمت و قدرت و سایر صفات اوست. از همین رو آنان که به دقت و اندیشه در جهان هستی می‌نگرند، در هر چیزی خدا را مشاهده می‌کنند و علم و قدرت او را می‌بینند.

ناتوانی در شناخت ذات و چیستی خداوند

موضوعاتی که می‌خواهیم در مورد آنها شناخت پیدا کنیم دو دسته‌اند:

الف) موضوعاتی که در محدوده شناخت ما قرار می‌گیرند مانند گیاهان و حیوانات و...

ب) موضوعاتی که نامحدودند و ذهن ما گنجایش آنها را ندارد مانند ذات و چیستی خدا

لازمه شناخت هر چیزی دسترسی و احاطه به آن است و ما به دلیل محدود بودن توانایی شناخت ذات نامحدود خداوند را نداریم.

بنابراین، با اینکه ما به وجود خداوند به عنوان آفریدگار جهان پی می‌بریم و صفات او را می‌توانیم بشناسیم، اما نمی‌توانیم ذات و چیستی او را دریابیم.

از همین رو پیامبر اکرم ﷺ فرموده است:

تَفَكَّرُوا فِي كُلِّ شَيْءٍ ، وَلَا تَفَكَّرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ

پرسش:

چگونه می‌توان خدا را دید؟

رؤیت خداوند با چشم غیرممکن است.

پس خداوند را که نور مطلق است نه در این دنیا نه در آخرت نمی‌توان دید.

﴿لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ﴾ (سوره انعام ایه ۱۰۳)

چشم‌ها او را در نمی‌یابند و اوست که دیدگان را در می‌یابد و او لطیف و آگاهست ...

اما....

نوعی دیدن وجود دارد که نه تنها امکان‌پذیر است بلکه یکی از اهداف زندگی است این مرتبه از دیدن به وسیلهٔ قلب و ملاقات با خداست.

تفکر در حدیث

امیرالمؤمنین می‌فرماید:

ما رَأَيْتُ شَيْئًا إِلَّا وَرَأَيْتُ اللَّهَ قَبْلَهُ وَ بَعْدَهُ وَ مَعَهُ

مقصود امام علی از اینکه «قبل و بعد و همراه هر چیزی خدا را دیدم» چیست؟

منظور دیدن تجلی خدا در تمامی لحظات و تمامی موجودات است.

یعنی همهٔ موجودات، دلیل بر وجود خدا هستند

و ایشان خدا را در چهرهٔ عالم به طور دائم می‌بینند.

تدبّر در قرآن

در آیات زیر تدبّر کنید و به سؤالات پاسخ دهید.

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ﴾

ای مردم، شما همه به خدا فقیر و محتاجید

و تنها خداست که بی‌نیاز و غنی بالذات و ستوده است.

﴿يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾

هر آنچه در آسمان‌ها و زمین است، پیوسته از او درخواست می‌کند.

او همواره دست اندر کار امری است.

پاسخ:

۱. فکر می‌کنید چرا موجودات پیوسته از خداوند درخواست دارند؟

زیرا هستی آنها همیشه، وابسته به خداوند است.

۲. نیاز انسان به خدا شامل چه چیزهایی می‌شود؟

شامل هستی انسان و چیزی که مربوط به شئون هستی است

مثل پیدایش و آثار آن در هستی انسان.

۳. منظور از اینکه خداوند هر لحظه دست اندر کار امری است، چیست؟

هستی، فقط در پیدایش محتاج خدا نیست بلکه در بقا و ماندگاری هم نیازمند خداست و اگر

خداوند هر لحظه دست اندر کار امری نبود، هستی موجودات و بقا تداوم نمی‌یافت.

بانک محتوای آموزشی SET

آسان و سریع مطالب مهم را مرور کنید و برای آزمون آماده شوید.

همین الان کلیک کن

دوره‌های آموزشی

با دوره‌های آموزشی وارد مسیر یادگیری شوید و گام به گام خود را در کل درس راحت کنید.

نمونه‌سوال‌ات حل شده

با نمونه سوال‌ات حل شده درس به درس، مثال‌های مهم را ببینید و مفاهیم را آسان درک کنید.

خلاصه نکات

با خلاصه نکات درس به درس فقط به نکات مهم بپردازید و زمان را ذخیره کنید.

ویدئو آموزشی

با ویدئوهای کوتاه درس به درس، مطالب درس را آسان و سریع یاد بگیرید.

www.youtube.com/@saminskill

www.aparat.com/set_ir_official

www.instagram.com/set.ir.shop

t.me/set_ir_levelup

[@set_ir_levelup](https://www.facebook.com/set_ir_levelup)

[@levelupset](https://www.facebook.com/levelupset)

۰۲۱۴۴۰۷۰۷۳۰

۰۹۰۲۷۱۴۳۴۰۲

اسکن کنید